

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و صلى الله علي سيدنا محمد و آله الطاهرين

موضوع بحث: غضب خداوند متعال (1390/7/27)

در کتاب شریف اصول کافی، کتاب الایمان و الکفر، باب الذنوب، مرحوم کلینی 31 روایت نقل می‌کند. حدیث ششم از امام صادق(ع) را اَبی اسامه نقل می‌کند: «تَعَوُّذُوا بِاللّٰهِ مِنْ سَطَوَاتِ اللّٰهِ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ قَالَ قُلْتُ لَهُ وَ مَا سَطَوَاتُ اللّٰهِ قَالَ الْأَخْذُ عَلَى الْمَعَاصِي»؛ امام(ع) می‌فرماید از «سطوات خدا»، به خدای تبارک و تعالی پناه ببرید. (سطوات که جمع سطوت است، به معنای غضب، قهر، حمله کردن است).

«بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ» یا متعلق به سطوات خداست، یعنی سطوات خدا مختص زمان معینی نیست، ممکن است شب و روز گریبان انسان را بگیرد. یا «بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ»؛ متعلق به «تَعَوُّذُوا» است، یعنی شبانه‌روز، دائماً از سطوات خدا به خدا پناه ببرید. که این ظهور در همین دارد.

سائل سؤال کرده که «سطوات» چیست؟ امام(ع) فرموده: «أَخْذٌ بِرِ مَعَاصِي».

گاهی اوقات چیزی که در ذهن ما و نوع مردم وجود دارد این است که فکر می‌کنیم اگر گناهی را مرتکب شدیم بالآخره قیامت باید جواب دهیم، بعد هم به خودمان يك امیدی می‌دهیم که روزی استغفار می‌کنیم و پاک می‌شویم، یا اگر خدایی نکرده موفق به توبه نشویم، امید به شفاعت داریم. اینها در جای خودش هم درست است، هم انسان باید دنبال توبه باشد و هم امید به شفاعت داشته باشد.

اما يك چیزی هست که از یک جهت خیلی مشکل‌تر از آن عذاب قیامت است و آن «أَخْذٌ بِرِ مَعَاصِي» است؛ یعنی خدای تبارک و تعالی گاهی اوقات به خاطر يك معصیت بر انسان غضب می‌کند. حالا این معصیت هم در میان معاصی، مخفی است. در یک جلسه عرض کردم گاهی اوقات انسان يك غیبتی از يك عالمی می‌کند، روایتی را در همان بحث خواندم که خیلی روایت عجیبی بود و واقعاً باید این روایت را در ذهنمان بسپاریم.

جمیل بن دراج گفت خدمت امام صادق(ع) رسیدم، امام(ع) به من فرمود آن کسی که داشت از خانه بیرون می‌رفت را دیدی؟ عرض کردم بله، فرمود چه کسی است؟ گفتم: یکی از اصحاب و دوستان ما از اهل کوفه است. امام(ع) به او فرمود: «لَا قَدَسَ اللّٰهُ رُوحَهُ وَ لَا قَدَسَ اللّٰهُ مِثْلَهُ» این نفرین عجیبی است! بعد جمیل سؤال کرد چرا؟ فرمود این شخص آمده پیش من و پشت سر زرارہ بدگویی می‌کند، پشت سر بُرید حرف می‌زند، بدگویی محمد بن مسلم را می‌کند، این نمی‌داند که اینها اُمَنای بر حلال و حرام خدا هستند؟! خدا هستند؟!!

خیلی عجیب است. بعد در ادامه‌اش دارد که امام(ع) گریه کرد.

این عظمت مسأله را می‌رساند. حالا آن شخص فکر کرده که نزد امام(ع) بیاید و بدگویی از زراره کند، آسمان که زمین نمی‌آید، اما چه نفرینی را امام(ع) به او می‌کند.

حالا این امام است، امام معصوم که حجت خداست يك چنین نفرین سختی را به این انسان می‌کند، حالا اگر برود در نامتناهی و خود خدای تبارک و تعالی در مورد این آدم غضب کند، اصلاً انسان نمی‌تواند فکر کند که چه چیزی در انتظارش خواهد بود.

ما معصیت را كوچك نشمریم، گاهی اوقات انسان به يك برادر مؤمنش تندي می‌کند، گاهی اوقات انسان خدایی نکرده به پدر و مادر تُندي لسانی می‌کند، خدایی نکرده ممکن است غضب خدا در همین معصیت باشد، ممکن است اگر خدایی نکرده هزار زنای حرام انجام دهد او مشمول غضب خدا نشود، ولی این به دنبالش غضب خدا را داشته باشد.

آن وقت اگر غضب خدا الآن گریبان انسان را گرفت، انسان به سمت سقوط می‌رود، این روی خوش و سعادت را هیچ وقت نمی‌بیند. این شخص دیگر دنبال علم و تقوا نخواهد رفت، به يك وادی دیگر می‌افتد. هر روزش از روز بعد هم به باتلاق‌ها شدیدتر فرو می‌رود و خودش هم خبر ندارد که منشأ و ریشه‌اش کجاست؟

«تَعَوَّذُوا بِاللّٰهِ مِنْ سَطَوَاتِ اللّٰهِ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ»؛ یعنی ما شبانه روز باید به خدا التماس کنیم، خدایا ما جاهلیم، ما نادانیم، ما عاجزیم، ما کوچکیم، ما ضعیفیم، ما ناتوانیم، ممکن است يك وقتی يك گناهی کنیم، مبدا نسبت به آن گناه غضب تو شامل ما بشود.

این نکته‌ی بسیار مهمی است که مخصوصاً ما طلبه‌ها باید به این نکته توجه داشته باشیم.

إِنْ شَاءَ اللّٰهُ خداوند همه ما را از غضب خودش محفوظ بفرماید.

و صَلَّي اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ